

ประโยค ป.ธ.๔
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๑. อิท ปน พุราหฺมณ เอกจโจ ปาณาติปาตี โหติ ฯเปฯ มิจฺฉาทิฏฺฐิโก โหติ โส กายสฺส เกทา ปรมฺมรณา ปิตฺติวิสยํ อุปปชฺชติ โย ปิตฺติวิสยิกานํ สุตฺตานํ อหาโร เตน โส ตตฺถ ยาเปติ เตน โส ตตฺถ ติฏฺฐติ ยํ วา ปนสฺส อิตฺโต อนุปปเวจฺจนฺติ มิตฺตามจฺจา วา ฆาติสาโลหิตา วา เตน โส ตตฺถ ยาเปติ เตน โส ตตฺถ ติฏฺฐติ อิทํ โข พุราหฺมณ จานํ ยตฺถ จิตฺตสฺส ตํ ทานํ

อุปกฺกปฺปตีติ ฯ สเจ ปน โภ โคตม โส เปโต ฆาติสาโลหิตโต ตํ จานํ อนุปปนฺโน โหติ โภ ตํ ทานํ ปริภุชฺชตีติ ฯ อญฺเฌปิสฺส พุราหฺมณ เปตา ฆาติ-สาโลหิตา ตํ จานํ อุปปนฺนา โหนฺติ เต ตํ ทานํ ปริภุชฺชนฺตีติ ฯ สเจ ปน โภ โคตม โส เจว เปโต ฆาติสาโลหิตโต ตํ จานํ อนุปปนฺโน โหติ อญฺเฌ จสฺส เปตา ฆาติ-สาโลหิตา ตํ จานํ อนุปปนฺนา โหนฺติ โภ ตํ ทานํ ปริภุชฺชตีติ ฯ อญฺจานํ โข เอตํ พุราหฺมณ อนวกาโส ยนฺตํ จานํ วิวิตตํ อสฺส อิมินา ทีฆเณ อทฺฐนา ยทิตฺเปเตหิ ฆาติสาโลหิตेหิ อปิจ พุราหฺมณ ทายโกปิ อนิพฺพลิตี ฯ ทสฺกนิปาตงฺคฺคฺตเร ชาณฺุสฺโส-ณิสฺสุตํ ฯ (มงฺคฺลตฺถทีปนิยา ปจฺจโม ภาโค ช้๑ ๓๓๖)

๒. ตตฺถ มยฺมสฺสุติ เอตฺถ อสฺสุติ นิปาตมตฺตํ ฯ สทฺธานีติ สทฺทหิตฺวา กตฺตพฺพญฺณยานิ ฯ เปตานนฺติ มตานํ ฯ อุปกฺกปฺปตฺตุติ ปาปฺุณาตุ ฯ จาเนติ โอภาเส ฯ อญฺจาเนติ อโนภาเส ฯ เนรยิกานํ สุตฺตานํ อหาโร นาม ตตฺถ นิพฺพตฺตนกมฺมเมว ฯ เตเนว หิ เต ตตฺถ ยาเปนฺติ ฯ ติรจฺจนโยนิกานํ ปน ติณฺปนฺณาทิวเสน อหาโร เวทิตฺโพ ฯ มนฺุสฺसानํ โอทนฺกมฺมาสาทิวเสน ฯ เทวานํ สุชาโภชฺนาทิวเสน ฯ ปิตฺติวิสยิกานํ เขฬฺสิงฺฆาณิกาทิวเสน ฯ ยํ วา ปนสฺส อิตฺติติ ยํ วาสฺส มิตฺตาทโย

อิโต ททนฺตา อหฺนฺปฺเวจฺจนฺติ ฯ ปีตฺติวิสยิกา เอว ทิ ปรทตฺตฺตฺปชีวิน โหฺนฺติ น อญฺเณสํ
 ปเรหิ ทินฺนํ อุปกฺกฺเปติ ฯ ทายโกปิ อนิพฺพลฺลิตฺติ ยํ สนฺธาย ตํ ทานํ ทินฺนํ ตสฺส
 อุปกฺกฺปตฺตฺ วา มา วา ทายเกน น สกฺกา นิพฺพลฺเลน ภฺวิตฺตํ ทายโก ตสฺส ทานสฺส
 วิปากํ ลภฺติเยว ฯ พฺรหฺมณฺสสฺส ทิ เอวํ ทินฺนสฺส ทานสฺส ผลํ ทายโก น ลภฺตีติ
 ลหฺติ ตสฺมา ภควา เอวมาหาติ ตพฺพณฺณนาเนยฺ ฯ (มฺงฺคฺลตฺถที่ปนิยา ปจฺจโม ภาคเ ๕
 ๓๓๗)

อิทานิ ยสฺมา อิหํ โน ฅาตีนํ โหตุติ วุตฺเตปิ น อญฺเณน กตํ กมฺมํ อญฺเณสฺส
 ผลํ โหติ เกวลนฺตฺ ตถา อุทฺทิสฺส ทิยฺยมาเนกํ วตฺถุํ เปตานํ กุสลกมฺมสฺส ปจฺจโย
 โหติ ตสฺมา ยถา เตสํ ตสฺมีเยว อุทฺทิสฺส ทิยฺยมาเน วตฺถุสฺมี ตํชเณ ผลนิพฺพตฺตํ
 กุสลกมฺมํ โหติ ตํ ทสฺเสนโต จตฺตฺถาย ปจฺฉิมทฺตํ ปณฺจมาย จ ปุพฺพทฺตฺมาท

เต จ ตตฺถ สมากนฺตฺวา	ฅาตีเปตา สมากตา
ปหฺนฺเต อนนฺปานมฺหิ	สกฺกจฺจํ อหฺนฺโมทเรติ ฯ

(มฺงฺคฺลตฺถที่ปนิยา ปจฺจโม ภาคเ ๕ ๓๔๓)

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคอเป็นไทย

๑. พราหมณ์ ก็คนบางคนในโลกนี้ เป็นผู้มึนปกติทำสัตว์มีชีวิตให้ตกลงไป ฯลฯ เป็นผู้มีความเห็นผิด ผู้นั้น เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ย่อมเข้าถึงเปรตวิสัย อาหารใดสำหรับพวกสัตว์ผู้เกิดในเปรตวิสัย เขาย่อมยังอัตภาพให้เข้าไปในเปรตวิสัยนั้น ด้วยอาหารนั้น เขาย่อมดำรงอยู่ได้ในเปรตวิสัยด้วยอาหารนั้น ก็อีกอย่างหนึ่ง มิตรและอำมาตย์ หรือญาติสาโลหิตหิตของเขาตามส่งให้ซึ่งทานใดแต่มนุษย์โลกนี้ เขาย่อมยังอัตภาพให้เข้าไปในเปรตวิสัยนั้นด้วยทานนั้น เขาย่อมดำรงอยู่ได้ในเปรตวิสัยนั้นด้วยทานนั้น พราหมณ์ ทานนั้นย่อมสำเร็จแก่เขาผู้ดำรงอยู่ในฐานะใด ฐานะนี้แล เป็นฐานะ ฯ พราหมณ์ทูลถามว่า พระโคตมผู้เจริญ ก็ถ้าญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้วนั้น เป็นผู้ไม่เข้าถึงฐานะนั้นไซ้ ใครจะบริโภคทานนั้น ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า พราหมณ์ญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้ว แม้เหล่าอื่นของเขา เป็นผู้เข้าถึงฐานะนั้น พวกเขาย่อมบริโภคทานนั้น ฯ พราหมณ์ทูลถามว่า พระโคตมผู้เจริญ ก็ถ้าญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้วนั้นแล เป็นผู้ไม่เข้าถึงฐานะนั้น และญาติสาโลหิตผู้ล่วงลับไปแล้วเหล่าอื่นของเขา ก็เป็นผู้ไม่เข้าถึงฐานะนั้น ใครจะบริโภคทานนั้น ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า พราหมณ์ ฐานะที่จะพึงว่างจากญาติสาโลหิตทั้งหลายผู้ล่วงลับไปแล้ว โดยกาลช้านานนี้ นั้นเป็นอัญฐานะแล ไม่ใช่โอกาส พราหมณ์อย่างไรเสีย แม้ทายกก็เป็นผู้ไม่ไร้ผล ฯ ชาณุสโสณิสสูตร มาในทสกนิบาตอังคตตรนิกาย ฯ

๒. นัยอันมาในอรรถกถาชาดุกสโณสูตรนั้นว่า บรรดาบทเหล่านั้น คำว่า อสสุ ในบทว่า มยมสสุ นี้เป็นเพียงนิบาต ฯ บทว่า สหธานี ได้แก่ บุญที่พึงเชื่อแล้วจึงทำ ฯ บทว่า เปตานิ ได้แก่ ผู้ตายแล้ว ฯ บทว่า อุปกปฺปตฺตุ แปลว่า จงถึง ฯ บทว่า จฺฐาเน คือ ในโอกาส ฯ บทว่า อฏฺฐาเน คือ ในที่มีใช้โอกาส ฯ กรรมอันเป็นเหตุให้เกิดในนรกนั้นนั่นแหละ ชื่อว่าอาหารของสัตว์ผู้เกิดในนรก ฯ เพราะฉะนั้น สัตว์เหล่านั้น ย่อมยังอัตภาพให้เป็นไปในนรกนั้น ด้วยกรรมนั้น นั่นแล ฯ ส่วนอาหารของสัตว์ทั้งหลายผู้เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน บัณฑิต พึงทราบด้วยสามารถวัตถุมิหญาและไปไม่เป็นต้น ฯ อาหารของมนุษย์ทั้งหลาย บัณฑิตพึงทราบ ด้วยสามารถวัตถุมิชาวัสสุและขนมกุมมาส เป็นต้น ฯ อาหารของเทวดาทั้งหลาย บัณฑิตพึงทราบด้วยสามารถวัตถุมิสฺสาโกชน (อาหารทิพย์) เป็นต้น อาหารของสัตว์ทั้งหลายผู้เกิดในเปรตวิสัย บัณฑิตพึงทราบด้วยสามารถของไม้สะอาดมีน้ำลายและน้ำมูก เป็นต้น ฯ หลายบทว่า ยํ วา ปนสฺส อิทํ ความว่า อีกอย่างหนึ่ง ปิยชนทั้งหลายมีมิตร เป็นต้นของเขา เมื่อให้ทานใดแต่มนุษย์โลกนี้ ชื่อว่าย่อมตามส่งให้ ฯ ก็สัตว์ทั้งหลายผู้เกิดในเปรตวิสัยนั้นแลย่อมเป็นผู้เข้าไปอาศัยทานที่คนอื่นให้เป็นอยู่ทานที่คนอื่นให้แก่ สัตว์เหล่านั้น ย่อมไม่สำเร็จ (แก่เขา) ฯ สองบทว่า ทายโกปิ อนิพฺพลํ ความว่า ทานนั้นอัน ทายกมุ่งหมาย

ผู้ใดให้แล้ว จะสำเร็จก็ตาม ไม่สำเร็จก็ตาม แก่ผู้นั้น ทายกก็ไม่อาจเป็นผู้ไร้ผล ทายกย่อมได้ผลแห่งทานนั้นแน่นอน ฯ ก็พราหมณ์มีลัทธิว่าทายกย่อมไม่ได้ผลแห่งทานที่ให้แล้วอย่างนี้ เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสอย่างนี้ ฯ

บัดนี้ เพราะแม้เมื่อทายกกล่าวว่า ขอทานนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของพวกเรา เกิด ดังนี้ กรรมที่คนอื่นทำแล้ว จะให้ผลแก่คนอื่นก็หาไม่ แต่ว่าวัตถุที่เขากุศลให้อย่างนั้น ย่อมเป็นปัจจัยแก่กุศลกรรมของพวกเปรตอย่างเดียว ฉะนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อจะทรงแสดงประการที่กุศลกรรมจะยังผลให้บังเกิดในขณะนั้น ในเมื่อวัตถุนั้นนั่นแล อันเขาอุทิศให้แก่เปรตเหล่านั้น จึงตรัสถึงเบื้องหลังแห่งพระคาถาที่ ๔ และถึงเบื้องต้นแห่งพระคาถาที่ ๕ ว่า

ก็ญาติผู้ล่วงลับไปแล้วเหล่านั้น มาประชุมรวมกัน ในที่ถวายทานนั้น ย่อมอนุโมทนาโดยเคารพในเมื่อข้าวและน้ำมีมาก ฯ